

Oplegvel Raadsstuk

Portefeuille H. van der Molen
Auteur Mevr. M.L. de Wilde
Telefoon 5115509 E-mail: mldewilde@haarlem.nl
STZ/WWGZ Reg.nr. 2008/147040
Bijlage A
B & W-vergadering van 16 september 2008

Onderwerp

Startnotitie huiselijk geweld in de veiligheidsregio Kennemerland 2008-2011

DOEL: Besluiten

De startnotitie huiselijk geweld is kaderstellend en er wordt een regionale visie en een missie ten aanzien van huiselijk geweld geformuleerd.

Het vaststellen van deze startnotitie is een wettelijke bevoegdheid van de raad vanuit haar kaderstellende taak.

Vanaf het najaar van 2008 wordt jaarlijks structureel € 476.760,- toegevoegd aan de specifieke uitkering vrouwenopvang van de centrumgemeente Haarlem vanuit het ministerie van VWS vanuit het actieprogramma "Beschermd en weerbaar". Het college stelt de raad voor in te stemmen met een reservering van deze gelden voor het thema huiselijk geweld.

B&W

1. Het college neemt kennis van de startnotitie huiselijk geweld in de veiligheidsregio Kennemerland 2008-2011 en stelt de raad voor de startnotitie huiselijk geweld vast te stellen.
2. Het college stelt de raad voor in te stemmen met een reservering van 476.760,- euro (rijks gelden) voor voor het uitvoeren van een plan van aanpak huiselijk geweld in de veiligheidsregio Kennemerland (kostenplaatsen 1131.8731.1511 tm. 1513).
3. De betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit; de media krijgen een persbericht.
4. Het voorstel van het college wordt voorgelegd aan de gemeenteraad, nadat de commissie Samenleving hierover een advies heeft uitgebracht.

Raad:

Besluit	Moties en amendementen	Raadsstuk
in te vullen door griffie	in te vullen door griffie	in te vullen door griffie
☐ Conform	☐ Ja	Raadsstuknr
☐ Gewijzigd	☐ Nee	
☐ Aangehouden		Datum vergadering
☐ Afgevoerd		

Startnotitie huiselijk geweld in de veiligheidsregio Kennemerland 2008-2011

Een vuist tegen huiselijk geweld

Startnotitie huiselijk geweld in de veiligheidsregio Kennemerland 2008-2011

Een vuist tegen huiselijk geweld

Haarlem, 1 september 2008

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
Inleiding	5
1 Aard en omvang van huiselijk geweld in de veiligheidsregio Kennemerland	8
1.1 Wat is huiselijk geweld?	8
1.2 Omvang van huiselijk geweld in de veiligheidsregio Kennemerland	9
2 Stand van zaken huiselijk geweld	12
2.1 De steunpunten huiselijk geweld	12
2.2 Deskundigheid vrouwelijke genitale verminking (VGV)	15
2.3 Eergerelateerd geweld	15
2.4 Tiernermoeders	16
2.5 Opvang slachtoffers van huiselijk geweld en vrouwenopvang	16
2.6 De invoering van de wet Tijdelijk Huisverbod	17
2.7 Wat is er verder al bereikt in de veiligheidsregio Kennemerland (exclusief Haarlemmermeer)?	18
3 Een blik op de toekomst: Het beleid 2008-2011	20
3.1 Visie en missie	20
3.2 Beoogde resultaten 2008-2011	22
3.3 De financiën	23
4 Stappenplan	26
4.1 Stappenplan op hoofdlijnen	26
Bijlage 1: Overzicht uitgaven en inkomsten in 2008	30

Samenvatting

In de beleidsbrief “Beschermd en weerbaar, intensivering van de opvang en hulp bij geweld in afhankelijkheidsrelaties” van 10 december 2007 schetst de staatssecretaris van VWS haar ambitie en inzet om te komen tot een duurzaam toekomstbestendig stelsel van opvang en hulp. Om dit stelsel te realiseren zet VWS extra middelen in - bijna 18 miljoen in 2008 tot ruim 32 miljoen vanaf 2012 - die bestemd zijn voor de uitbreiding van de capaciteit voor de Advies- en Steunpunten Huiselijk Geweld (ASHG's), snellere en betere hulp (crisisinterventie), het verbeteren van de kwaliteit van opvang, het verhogen van de deskundigheid over vrouwelijke genitale verminking en eengerelateerd geweld. Ook zet VWS vanaf 2008 structureel één miljoen extra in voor de uitbreiding van de opvangcapaciteit voor tienermoeders. Vanaf 2008 wordt jaarlijks structureel 13,7 miljoen euro toegevoegd aan de specifieke uitkering vrouwenopvang. Centrumgemeente Haarlem krijgt hiervan 3,48% ofwel € 476.760,-. Het actieprogramma “Beschermd en weerbaar” en de extra middelen die hiermee gepaard gaan, maar ook bijvoorbeeld de invoering van de wet Tijdelijk Huisverbod, creëren momentum voor het herijken van beleid om huiselijk geweld tegen te gaan en de banden in de regio aan te trekken.

Om te kunnen herijken moet er eerst goed inzicht gegeven worden in het huidige beleid en aanbod in de regio. Voorliggende startnotitie biedt u dit inzicht. 2008 zal een overgangsjaar zijn waarin regionale ambities zullen worden geformuleerd en het huidige beleid en voorzieningen zullen worden geëvalueerd. In maart 2009 zullen de regionale ambities en doelstellingen verder zijn uitgewerkt in een, regionaal gedragen, implementatieplan. In de startnotitie bieden wij u echter al wel een doorkijkje naar de inhoud van dit plan door een algemene visie en missie en algemene doelstellingen te formuleren voor de periode 2008-2011.

Visie

Geweld achter de voordeur is niet acceptabel. De inzet van het beleid van Haarlem en de regiogemeenten is daarom om huiselijk geweld te voorkómen en, als het zich toch voordoet, direct in te grijpen en het te stoppen.

Missie

De regio Kennemerland gaat huiselijk geweld effectief bestrijden middels een integrale, regionale systeemgerichte aanpak. We nemen als (regio)gemeenten de verantwoordelijkheid voor het scheppen van de nodige randvoorwaarden die een adequate preventie en aanpak van huiselijk geweld mogelijk maken. Omdat het realiseren van de missie alleen mogelijk is met de inbreng van een groot aantal partners - professionals, vrijwilligers en burgers - investeren we ook intensief in draagvlak en samenwerking.

Wát we willen bereiken, is:

- Slachtoffers, plegers en getuigen van huiselijk geweld worden direct en op adequate wijze geholpen. Hierbij is het doel om signalen van (dreigend) huiselijk geweld in een zo vroeg mogelijk stadium op te pakken;
- Slachtoffers, plegers en getuigen van huiselijk geweld zoeken eerder hulp en begeleiding.
- Slachtoffers, plegers en getuigen van huiselijk geweld weten waar ze hulp kunnen krijgen.

Dit willen we bereiken door:

1. **Meer en betere vroegsignalering van huiselijk geweld:** Het voorkómen van escalatie van problematiek en/of beginnende geweldpleging door in een vroeg stadium het probleem te onderkennen en hulp te bieden.
2. **Een adequate (keten)aanpak:** Het direct stoppen van actueel geweld, het voorkomen van recidive, het kunnen aanbieden van eerste opvang, advies en systeemgerichte hulpverlening.
3. **Optimale samenwerking:** Tussen de regiogemeenten onderling, tussen de ketenpartners onderling en tussen gemeenten en ketenpartners.

Resultaten 2008- 2011

- Alle regiogemeenten conformeren zich, middels het vaststellen van voorliggende notitie, aan het integrale regionale huiselijk geweldbeleid en participeren in de regionale beleidsontwikkeling en -uitvoering. Verantwoordelijkheden van de centrumgemeente en regiogemeenten zijn helder omschreven.
- Er is een goede informatievoorziening van de ketenpartners naar de gemeenten en vice versa, zodat de gemeenten hun regie- en monitorfunctie adequaat kunnen uitvoeren en ketenpartners hún taak optimaal kunnen uitvoeren.
- De ketenaanpak is aantoonbaar effectiever geworden in de periode 2008-2011 en preventie alsmede signalering van huiselijk geweld zijn aantoonbaar effectiever geworden in deze periode.

Globale stappen 2008-2011

- Versterking van de positie van de Advies- en Steunpunten Huiselijk Geweld (ASHG) in de keten en in de regio, alsmede verbetering van de bereikbaarheid (24 uur) en uitbreiding van de dienstverlening. Ook de samenwerking of fusie tussen de ASHG's van Kennemerland en Haarlemmermeer is een punt van aandacht.
- Uitbreiding en verbetering van preventie en vroege signalering van (dreigend) huiselijk geweld door adequate voorlichting aan burgers en deskundigheidsbevordering van professionals.
- Zorgdragen voor een goed functionerende structuur van de regionale afstemming en de samenwerking tussen de gemeenten in de regio, tussen de ketenpartners en tussen de gemeenten en ketenpartners.
- Verbetering van de registratie, de informatie-uitwisseling, de afstemming en de samenwerking tussen de strafrechtketen en het hulpverleningsnetwerk rond gezinnen waarin huiselijk geweld een rol speelt.
- Het implementeren van de Wet op het Huisverbod, een wet die in 2009 tot uitvoering zal komen. Dit is een bestuurmaatregel waarbij de pleger een preventief huisverbod krijgt opgelegd. Het kan worden opgelegd aan personen van wie een ernstige dreiging van huiselijk geweld uitgaat. De invoering en uitvoering van het huisverbod vraagt om sluitende samenwerkingsafspraken tussen politie en zorginstanties en beschikbaarheid van een 24-uurs crisisdienst

Tijdspad

- Vaststellen regionale startnotitie huiselijk geweldbeleid	1-11-2008
- Vaststellen implementatie- en financieringsplan, inclusief integratie Gemeente Haarlemmermeer	1-3-2009
- Tussentijdse evaluatie resultaten	1-1-2010
- Evaluatie	1-1-2012

Inleiding

Huiselijk geweld is de meest voorkomende vorm van geweld. Het geweld speelt zich af in de privé-sfeer ('achter de voordeur'), maar de overheid heeft wel degelijk een verantwoordelijkheid voor de preventie en de aanpak van het probleem. Dat is sinds enige jaren niet alleen de opvatting van de landelijke overheid. Het is ook het uitgangspunt van het huidige en toekomstige beleid ten aanzien van huiselijk geweld in Haarlem en de veiligheidsregio Kennemerland¹. Huiselijk geweld heeft schadelijke gevolgen voor de slachtoffers, maar ook voor de samenleving als geheel. Dan moet gedacht worden aan schade in de vorm van maatschappelijke uitval, school- en werkverzuim, het grote beroep dat slachtoffers doen op zorg- en welzijnsvoorzieningen en plegers doen op politie-, justitie- en behandelvoorzieningen.

Het bevorderen van de gezondheid en het welbevinden van de burgers alsmede het beperken van maatschappelijke uitval van de burgers, zijn de primaire beweegredenen voor een gemeentelijk huiselijk geweldbeleid. Daarnaast vormt het grote beslag dat slachtoffers en plegers van huiselijk geweld doen op de publieke voorzieningen een legitimatie. De belangrijkste argumenten voor een *regionaal* huiselijk geweldbeleid zijn: grotere effectiviteit en efficiëntie.

De vele relevante kaders en beleidsterreinen voor huiselijk geweldbeleid zijn het veiligheidsbeleid, de Wmo (in het bijzonder prestatieveld 7), het gezondheidsbeleid, het Grotestedenbeleid 2005-2009 (voor Haarlem), het jeugdbeleid en het volkshuisvestingsbeleid (waar het gaat om zelfstandige huisvesting voor slachtoffers die uitstromen uit de vrouwenopvang).

Als centrumgemeente ontvangt Haarlem rijksmiddelen voor de vrouwenopvang en Advies- en Steunpunten Huiselijk Geweld (ASHG) voor de veiligheidsregio Kennemerland. Haarlem neemt - in samenspraak met de regiogemeenten - de regierol op zich en coördineert regionale samenwerking en centrale inkoop van voorzieningen. Het uitgangspunt is dat Haarlem de regiefunctie inzake huiselijk geweldbeleid op zich neemt en een regionale aanpak ontwikkelt. Uiteraard gebeurt dit in nauwe samenspraak met de regiogemeenten. Ook stemt Haarlem af met nabijgelegen centrumgemeenten als Alkmaar, Zaanstad en Amsterdam en met de provincie Noord-Holland. De provincie heeft inzake dit dossier vooral een faciliterende rol, zo heeft zij een belangrijke taak in de uitwisseling van kennis en best practices.

¹ Haarlem, Haarlemmermeer, Zandvoort, Bennebroek, Bloemendaal, Heemstede, Beverwijk, Heemskerk, Velsen, Uitgeest, Haarlemmerliede en Spaarnwoude.

Alle regiogemeenten hebben met de Wet maatschappelijke ondersteuning een verantwoordelijkheid gekregen op het terrein van huiselijk geweld. Het ASHG vervult de rol van advies- en informatiepunt voor alle gemeenten in de regio, maar dat betekent niet dat de gemeenten lokaal verder niets hoeven te doen aan preventie, voorlichting, signalering en zorg. De lokale loketten en de sociale teams zijn voor alle gemeenten goede instrumenten om die rol in te vullen.

In de beleidsbrief “Beschermd en weerbaar, intensivering van de opvang en hulp bij geweld in afhankelijkheidsrelaties” van 10 december 2007 schetst de staatssecretaris van VWS haar ambitie en inzet om te komen tot een duurzaam toekomstbestendig stelsel van opvang en hulp. Om dit stelsel te realiseren zet VWS extra middelen in. Dit creëert het momentum voor het herijken van het bestaande beleid om huiselijk geweld tegen te gaan en de banden in de regio aan te trekken.

Procedure en leeswijzer

Voorliggende notitie is bedoeld om u inzicht te geven in het huidige beleid ten aanzien van huiselijk geweld in de veiligheidsregio Kennemerland. Daarnaast informeert deze notitie u over de landelijke en regionale ontwikkelingen en wordt een voorzet gegeven voor de ontwikkeling van een stevig regionaal beleid ten aanzien van de bestrijding van huiselijk geweld. We formuleren een visie en een missie. Bovendien formuleren we globale doelstellingen voor de veiligheidsregio Kennemerland. Deze notitie zal ter besluitvorming worden voorgelegd aan de raden van de volgende (regio)gemeenten: Haarlem, Haarlemmermeer, Zandvoort, Bennebroek, Bloemendaal, Heemstede, Beverwijk, Heemskerk, Velsen, Uitgeest, Haarlemmerliede en Spaarnwoude. Met het goedkeuren van de notitie is het regionaal bestuurlijk draagvlak bekrachtigd. In maart 2009 zal een implementatieplan verschijnen behorend bij de voorliggende notitie. In dit implementatieplan zullen de doelstellingen die in deze notitie zijn beschreven, verder SMART worden uitgewerkt. Doelstellingen worden voorzien van een stappenplan, tijdsplanning, verantwoordelijke uitvoerder en, indien nodig, een budget. Vooruitlopend op het implementatieplan hanteren we de volgende tijdsplanning:

- Vaststellen regionale startnotitie huiselijk geweldbeleid	1-11-2008
- Vaststellen implementatie- en financieringsplan, inclusief integratie gemeente Haarlemmermeer	1-3-2009
- Tussentijdse evaluatie resultaten	1-1-2010
- Evaluatie	1-1-2012

In hoofdstuk 1 wordt ingegaan op de aard en de omvang van huiselijk geweld in de veiligheidsregio Kennemerland. In hoofdstuk 2 schetsen we een beeld van het huidige beleid ten aanzien van huiselijk geweld en de huidige samenwerkingsafspraken. Ook de huidige voorzieningen die de centrumgemeente Haarlem inkoop en de bijbehorende kosten vindt u in dit hoofdstuk terug. Ontwikkelingen op het terrein van huiselijk geweld zoals de invoering van de wet Tijdelijk Huisverbod en de overgang van Haarlemmermeer naar de centrumgemeente Haarlem worden ook in hoofdstuk 2 onder de loep genomen.

In hoofdstuk 3 zoomen we in op de visie en missie van de regio voor de komende jaren. Deze missie wordt geconcretiseerd in doelstellingen en resultaten. Tenslotte worden in het laatste hoofdstuk de beoogde resultaten vertaald naar een stappenplan in hoofdlijnen. Deze stappen zullen in het implementatieplan nader aangescherpt worden en voorzien van tijdsplanning.

1 Aard en omvang van huiselijk geweld in de veiligheidsregio Kennemerland

1.1 Wat is huiselijk geweld?

Huiselijk geweld is geweld dat wordt gepleegd in de privé-sfeer door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer. De huiselijke kring bestaat uit (ex)partners, gezins- en familieleden en huisvrienden. De term fungeert als een paraplubegrip voor een aantal verschillende vormen van geweldpleging zoals partnergeweld, kindermishandeling, ouderenmishandeling en eengerelateerd geweld.

Huiselijk geweld kan zich op verschillende manieren manifesteren:

- *In de vorm van fysiek geweld*, zoals slaan, schoppen, vastbinden;
- *In de vorm van seksueel geweld*, zoals aanranden, verkrachten en ongewenst confronteren met pornografisch materiaal;
- *In de vorm van psychisch geweld*, zoals bedreigen, stalken, beledigen, intimideren, treiteren, verwaarlozen, vals beschuldigen, iemands rechten ontkennen of negeren, iemand (financieel) uitbuiten.

Partnergeweld is een van de meest voorkomende vormen van huiselijk geweld. Als het gaat om 'licht of matig' geweld zoals beledigen, treiteren, verwaarlozen, vals beschuldigen en slaan, dan zijn er ongeveer evenveel mannelijke als vrouwelijke daders en mannelijke en vrouwelijke slachtoffers van alle leeftijden. Als het gaat om 'ernstig' geweld zoals moord, doodslag, ernstig fysiek geweld, verkrachting, systematisch psychisch geweld, dan gaat het in meer dan 80 procent om een mannelijke dader en een vrouwelijk slachtoffer.

Kindermishandeling is eveneens een zeer veel voorkomende vorm van geweld, blijkt uit zeer recent onderzoek. Bij kindermishandeling en seksueel kindermisbruik binnen het gezin is de dader bijna net zo vaak een vrouw als een man. Als er twee ouders zijn, maken doorgaans beide (stief)ouders zich schuldig aan kindermishandeling in de vorm van fysieke mishandeling en/of verwaarlozing.

Kinderen als getuige van huiselijk geweld

Behalve dat veel kinderen zelf mishandeld worden, zijn er jaarlijks honderdduizend kinderen getuige van huiselijk geweld. Deze kinderen kunnen problemen ontwikkelen als depressie, plotselinge gedragsverandering, zich terugtrekken, concentratieverlies, baldadigheid, angst en boosheid. Jongens en meisjes die getuige zijn van geweld tussen hun ouders lopen een relatief grote kans later zelf slachtoffer of dader te worden als zij relaties aangaan.

Ouderenmishandeling

Ouderenmishandeling komt veel voor, maar er is pas sinds kort oog voor. Ouderenmishandeling komt voor in gezins- en familierelaties (en is dan een vorm van huiselijk geweld), maar ook in relaties met hulpverleners en andere

beroepskrachten. Ouderenmishandeling bevindt zich vaak in een grijs gebied tussen zorg en mishandeling, waarbij het niet op voorhand duidelijk is wie dader en wie slachtoffer is en of er nog net sprake is van een 'normale relatie' of al van een relatie waarin geweld een rol speelt.

Eergerelateerd geweld

Eergerelateerd geweld is elke vorm van geestelijk of lichamelijk geweld gepleegd vanuit een collectieve mentaliteit in reactie op een (*dreiging van*) schending van de eer van een man of vrouw en daarmee van zijn of haar familie waarvan de buitenwereld op de hoogte is of dreigt te raken. Er zijn drie kenmerken: ten eerste moet er sprake zijn van aantasting of schending van de eer, ten tweede moet de schending van de eer en de aanleiding daarvoor bekend zijn geworden buiten de familie, ten derde moet er geen vreedzame oplossing mogelijk zijn. Eergerelateerd geweld en eermoord komen voor onder bepaalde culturele groepen migranten, asielzoekers en vluchtelingen in Europa.

1.2 Omvang van huiselijk geweld in de veiligheidsregio Kennemerland

In onderstaande schema's treft u een overzicht aan van kwantitatieve gegevens van zowel de Politie Kennemerland als het Advies en Steunpunt Huiselijk Geweld Kennemerland².

Politiegegevens Kennemerland 2005, 2006 en 2007

	Incidenten			Aangiften		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Bennebroek	10	10	8	4	4	5
Beverwijk	102	150	167	42	69	87
Bloemendaal	18	26	29	10	10	17
Haarlem	452	501	448	170	194	253
Haarlemmerliede c.a.	11	14	10	6	8	3
Heemskerk	65	117	137	39	45	73
Heemstede	47	47	37	18	20	8
Uitgeest	7	21	24	4	9	9
Velsen	200	203	171	62	104	67
Zandvoort	72	75	83	24	28	40
Regio Kennemerland	1.391	1.518	1.403	530	635	738

² Let wel; de gegevens van de steunpunten van Haarlemmermeer zijn apart opgenomen.

Steunpunt Huiselijk Geweld Kennemerland

Aantal telefonische contacten	slachtoffers	plegers	omstanders	professionals	andere betrokkenen	totaal
2007						
januari	9	0	1	9	4	
februari	7	0	5	6	1	
maart	16	0	2	17	0	
april	15	1	3	6	4	
mei	8	2	7	5	5	
juni	14	1	5	5	2	
juli	18	1	4	12	4	
augustus	13	1	6	5	2	
september	12	1	1	7	1	
oktober	17	0	6	8	4	
november	15	1	7	11	2	
december	13	0	10	8	8	
totaal	157	8	57	99	37	358

Uit de bovenstaande registratie voor 2007 blijkt dat er sprake is van een flinke toename van het aantal bellers in 2007, 358 telefoontjes. In 2006 was dit totaal 215. Slachtoffers vormen de grootste groep die belt. De tweede groep die belt zijn professionals. Het steunpunt wordt vaak door deze professionals geconsulteerd over cliënten. In 2007 namen 8 plegers contact op met het Steunpunt dit is een duidelijke stijging met eerdere jaren (2004, 2005 en 2006 waren dit er gemiddeld 3). Ook valt op dat een groep bellers steeds vaker zelf zegt slachtoffer én pleger van huiselijk geweld te zijn. In 2007 zijn in Midden Kennemerland 11 zaken van mogelijke ouderenmishandeling gemeld. In Zuid Kennemerland waren dat er 32.

Bovenstaande gegevens van politie en het ASHG zeggen iets over het aantal feitelijke meldingen van huiselijk geweld. De indruk bestaat echter dat het hier slechts gaat om het topje van de ijsberg en dat de daadwerkelijke gevallen van huiselijk geweld (waar dus geen melding van wordt gemaakt) vele malen hoger is. Het onderzoeksrapport "De omvang van huiselijk geweld in Haarlem" (HDK/GGD, 2006) geeft een indruk van het totaal aantal slachtoffers van huiselijk geweld. Dit onderzoek is uitgevoerd door middel van de vangst- hervangst analysemethode³. Geanalyseerd werd dat op jaarbasis (1-jaars prevalentie) 2-3% (400-700 personen) van de jeugd tot 18 jaar in Haarlem direct slachtoffer van huiselijk geweld is. Daarvan was 16% bekend bij hulpverlening of politie. Nog eens 2% (600 personen) van de jeugdigen was indirect slachtoffer ('getuige') van huiselijk geweld. Jaarlijks is 2% (2400 personen) van de volwassen Haarlemse bevolking slachtoffer van huiselijk geweld en komt een kwart daarvan bij hulpverlening of politie terecht.

³ De vangst-hervangst analysemethode maakt gebruik van de overlap in geregistreerden tussen twee of drie instellingen. Met deze methode kan het aantal personen worden geschat dat daadwerkelijk bij de hulpverlening en politie bekend is en kan in beeld worden gebracht welk deel van de bevolking jaarlijks met gelijke problematiek geconfronteerd wordt en daar (statistisch toevalligerwijs) niet terecht komt.

Ieder jaar is 1% (1300 personen) van de volwassen bevolking in Haarlem pleger van huiselijk geweld en komt 28% daarvan bij de hulpverlening of politie. Dit onderzoek pleit voor verdere verbetering van de signalering van huiselijk geweld door professionals. Er is onder meer behoefte aan de ontwikkeling en invoering van nog betere en bewezen effectieve signaleringsinstrumenten en deskundigheidsbevordering, en intensievere samenwerking en afstemming rond de hulpverlening.

Het rapport maakt niet duidelijk of voor de regio vergelijkbare cijfers gehanteerd kunnen worden.

Omvang in Haarlemmermeer

Eind december 2007 werd duidelijk dat het ministerie van VWS Haarlem heeft aangewezen als centrumgemeente voor de gemeente Haarlemmermeer. De overkomst van Haarlemmermeer naar Haarlem per 2008 zorgt er voor dat cijfers over de omvang van huiselijk geweld apart zijn opgenomen in deze notitie.

Politiegegevens over 2007 (Haarlemmermeer)

Aantal incidenten	266
Aantal aangiften	177

Meldingen bij het ASHG regio Amstelland:

	Haarlem- mermeer	Aalsmeer	Amstel- veen	Ouder- Amstel	Uithoorn	Totaal
2006	40	3	24	1	7	75
2007	53 ⁴	6	43	4	17	123

⁴ De stijging van het aantal meldingen in 2007 komt voornamelijk door een betere bekendheid van het steunpunt, mede dankzij een landelijke campagne hierover. Wat betreft Haarlemmermeer zijn de cijfers uit 2006 slechts over de laatste 10 maanden.

2 Stand van zaken huiselijk geweld

In de beleidsbrief “Beschermd en weerbaar, intensivering van de opvang en hulp bij geweld in afhankelijkheidsrelaties” van 10 december 2007 schetst de staatssecretaris van VWS haar ambitie en inzet om te komen tot een duurzame toekomstbestendig stelsel van opvang en hulp. Om dit stelsel te realiseren zet VWS extra middelen in - bijna 18 miljoen in 2008 tot ruim 32 miljoen vanaf 2012- die bestemd zijn voor:

Inzet van onderstaande middelen zijn gericht op het realiseren van een landelijk dekkend netwerk van opvang van en hulp aan slachtoffers van geweld in afhankelijkheidsrelaties, in het bijzonder slachtoffers van eegerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking (VGV).

- Opvangcapaciteit (o.a. voor mannelijke slachtoffers eegerelateerd geweld);
- Uitbreiding opvangcapaciteit;
- Preventie en hulp (ASHG's);
- Crisisinterventie en daderopvang (in kader van Tijdelijk Huisverbod);
- Hulpverlening (in het kader van Tijdelijk Huisverbod);
- Kwaliteit;
- Duurzame aanpak vrouwelijke genitale verminking (VGV);

Ook zet VWS vanaf 2008 structureel 1 miljoen extra in voor de uitbreiding van de opvangcapaciteit voor tienermoeders. Vanaf 2008 wordt jaarlijks structureel 13,7 miljoen euro toegevoegd aan de specifieke uitkering vrouwenopvang.

Centrumgemeente Haarlem krijgt hiervan 3,48% ofwel € 476.760,-.

Het actieprogramma “Beschermd en weerbaar” en de extra middelen die hiermee gepaard gaan creëren momentum voor het herijken van beleid om huiselijk geweld tegen te gaan en de banden in de regio aan te trekken. Om te kunnen herijken moet er eerst goed inzicht gegeven worden in het huidige beleid en aanbod in de regio. In de volgende paragrafen treft u een overzicht aan.

2.1 De steunpunten huiselijk geweld

Kennemerland

Het Steunpunt Huiselijk Geweld Kennemerland is door de centrumgemeente Haarlem ondergebracht bij Kontext, Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening en de Stichting Maatschappelijke Dienstverlening Midden Kennemerland. In 2007 zijn uit deze beide organisaties 25 maatschappelijk werkers betrokken bij het Steunpunt. Voor 2008 heeft centrumgemeente Haarlem een bedrag van € 122.000,- begroot.

Het steunpunt is de voordeur tot de aanpak van huiselijk geweld in de regio. Dat betekent dat iedereen die met huiselijk geweld te maken heeft, het Steunpunt kan bellen voor informatie en advies.

In Midden en Zuid Kennemerland zijn twee consultatienetwerken ouderenmishandeling actief, als onderdeel van de aanpak van huiselijk geweld. Bij

het Steunpunt komen telefoontjes over ouderenmishandeling binnen; het gaat dan om familie en andere betrokkenen die zich zorgen maken. Maar de meeste ouderenmishandeling komt in deze regio in beeld via de consultatienetwerken ouderenmishandeling. In deze consultatienetwerken zijn organisaties vertegenwoordigd die veel met ouderen te maken hebben. Zij brengen zelf zaken van ouderenmishandeling in of krijgen signalen van collega's en eventueel derden door. In deze netwerken worden casussen ingebracht, besproken, gevolgd en geregistreerd. De consultatienetwerken zijn vanaf 2007 ondergebracht bij het Steunpunt, de voorzitters van deze netwerken worden geleverd door de beide organisaties die betrokken zijn bij het Steunpunt.

Het Steunpunt Huiselijk Geweld Kennemerland was in 2007 40 uur per week tussen 9.00 en 17.00 uur direct bereikbaar. Dit betekent dat je tijdens kantooruren direct een maatschappelijk werker van het Steunpunt aan de lijn krijgt. Buiten kantooruren is het ASHG via de huisarts en de politie voor crisissituaties bereikbaar.

In 2007 heeft het Steunpunt helaas maar weinig kunnen ondernemen op het gebied van publiciteit. In de week tegen geweld heeft het Steunpunt alle regiogemeenten benaderd om op hun digitale gemeentepagina en de gemeentepagina in de huis-aan-huisbladen met een artikel over huiselijk geweld aandacht te vragen voor dit onderwerp en het Steunpunt. Daarnaast zijn de folders en posters verspreid en heeft het Steunpunt een website in de lucht.

Haarlemmermeer

Eind december 2007 werd duidelijk dat het ministerie van VWS Haarlem heeft aangewezen als centrumgemeente voor de Gemeente Haarlemmermeer. In de regio Amstelland en de Meerlanden wordt het Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld (ASHG) uitgevoerd door een samenwerkingsverband van het Algemeen Maatschappelijk Werk voor Amstelland (Vita-Welzijn) en Haarlemmermeer (Stichting Meerwaarde) en de Blijf Groep Amsterdam. Gedurende 2008 wordt bekeken hoe Haarlemmermeer kan aansluiten bij de aanpak van huiselijk geweld in de regio Kennemerland. Deze aanpak zal in het implementatieplan nader omschreven worden. Ook de samenwerking, of misschien zelfs fusie tussen de steunpunten huiselijk geweld zal nader worden vormgegeven.

Het Steunpunt is alleen tijdens kantooruren geopend, maar mensen kunnen 24 uur per dag telefonisch terecht bij de front-office (Blijf Groep Amsterdam). Bij crisissituaties worden ze gelijk doorverwezen naar de crisisopvang in Amsterdam. In andere gevallen worden ze binnen 48 uur verder geholpen door het Steunpunt in de regio.

Evaluatie ASGH's

In 2008 zal het functioneren en de positionering van de ASHG's door de gemeenten in de veiligheidsregio Kennemerland worden geëvalueerd. Op de agenda staan onder andere de bereikbaarheid van het ASHG Kennemerland, de positionering van de steunpunten, de bekendheid van de steunpunten, en de samenwerking of fusie tussen de steunpunten in Kennemerland en het Haarlemmermeerse gedeelte van het steunpunt Amstelland de Meerlanden. Ook de rol van het ASHG in de uitvoering van de wet Tijdelijk Huisverbod moet nader worden ingevuld. Daarnaast is de samenwerking tussen de politie Kennemerland en het ASHG's een punt van aandacht. Op dit moment verwijst de politie nog niet door naar het ASHG maar naar Bureau Slachtofferhulp. Op korte termijn zullen hier nadere samenwerkingsafspraken over gemaakt moeten worden. Zoals eerder werd aangegeven, is er een verschil tussen de gegevens van de politie en het ASHG. In het verleden heeft de politie getracht om gegevens van betrokkenen met hun toestemming te verstrekken aan de hulpverleningsinstanties. Gebleken is dat deze toestemming niet of nauwelijks wordt verleend. Het steunpunt heeft in 2007 en 2008 samen met de politie Kennemerland gewerkt aan een convenant met hierin werkafspraken rond het uitwisselen van persoonsgegevens, ook zonder toestemming van de cliënt. Uitvoeringsproblemen aan de kant van de politie zorgen ervoor dat het convenant tot op heden niet van kracht is.

Het afsluiten van een dergelijk convenant is echter wel van grote toegevoegde waarde. Het convenant voorziet erin dat de korpsbeheerder in zijn hoedanigheid van beheerder van de politieregisters van de regiopolitie, op basis van artikel 30 van de Wet politieregisters, gegevens verstrekt aan de Steunpunten Huiselijk Geweld. Er wordt vanuit uitgegaan dat sprake is van een gegevensverstrekking die noodzakelijk is in het belang van een goede uitvoering van de politietaak als omschreven in artikel 2 van de Politiewet. Er worden gegevens verstrekt indien voldaan wordt aan twee voorwaarden:

- De politie komt voor de tweede keer in een jaar ter plaatse in het kader van een melding huiselijk geweld.
- De melding van huiselijk geweld geeft geen aanleiding tot een strafrechtelijk vervolg.

Alle betrokkenen van een melding huiselijk geweld worden door de politie schriftelijk geïnformeerd over de gegevensverstrekking aan de Steunpunten Huiselijk Geweld, waarna de betrokkene bezwaar kan aantekenen.

Advies- en Meldpunten Kindermishandeling/RAAK

De Advies- en Meldpunten Kindermishandeling (AMK's) zijn er voor iedereen die zich zorgen maakt over kinderen in zijn of haar omgeving en denkt aan kindermishandeling. Het AMK in Noord-Holland maakt deel uit van Bureau Jeugdzorg Noord-Holland. Regionaal zijn de afgelopen jaren aan beroepsgroepen (zoals onderwijs, kinderdagverblijven, peuterspeelzalen, consultatiebureaus, politie) door het AMK voorlichting en signaleringstrainingen gegeven.

RAAK staat voor Reflectie en Actiegroep Aanpak Kindermishandeling. Dit heeft geresulteerd in een Actieplan kindermishandeling en een zogenaamde RAAK-aanpak. Daarmee moeten drie doelen worden bereikt: dekkend aanbod van opvoedingsondersteuning, een systeem van vroegtijdige signalering en een adequaat aanbod voor gesingaleerde gevallen. Het programmaministerie Jeugd en Gezin heeft de centrumgemeenten (in onze regio Haarlem) gevraagd de implementatie van de RAAK-werkwijze te regisseren, omdat deze gemeenten al een coördinerende rol hebben voor huiselijk geweld. De centrumgemeente ontvangt middelen om een regionale coördinator kindermishandeling aan te stellen voor de regio. In het implementatieplan Huiselijk Geweld zullen we bezien of een combinatie met de (coördinerende functie van) Raak-aanpak mogelijk is. Speciale aandacht is geboden voor de positie van de gemeente Haarlemmeer aangezien deze gemeente onder jeugdzorg van de stadsregio Amsterdam valt.

2.2 Deskundigheid vrouwelijke genitale verminking (VGV)

De regio Kennemerland behoort niet tot de zes regio's in Nederland waar de risicogroepen zich concentreren. Echter buiten deze regio's blijkt het gevoel van urgentie voor wat betreft preventie en signalering van VGV niet bij alle professionals voldoende aanwezig. Niet alle beroepsgroepen in de zorg zijn zich bewust van de risico's van (voorgenomen) VGV. Er is tevens onvoldoende kennis over het signaleren en voorkomen van VGV.

In onze regio is nog geen aandacht besteed aan deskundigheidbevordering en de voorlichting op dit terrein. In het implementatieplan zal beschreven worden of het opstarten van een voorlichtingsprogramma wenselijk en noodzakelijk is.

2.3 Eergerelateerd geweld

Situaties waarin vrouwen, mannen, minderjarige meisjes en jongens te maken hebben met een leven vol dreigementen, geweld en doodsangst omdat zij gezocht worden door hun familie die de geschonden eer willen zuiveren, worden steeds meer zichtbaar in Nederland. Eergerelateerd geweld is een groeiend maatschappelijk probleem waarbij veilige opvang, hulpverlening en nazorg van groot belang zijn. Slachtoffers van eergerelateerd geweld staan vaak voor de moeilijke keuze tussen een zelfstandig leven, met mogelijk een blijvend risico op belaging of teruggaan naar hun familie waarbij ze zich moeten conformeren aan de familiecultuur.

Er zijn in het land diverse pilots geweest. Daaruit blijkt onder meer dat voor de doelgroep minderjarige meisjes een goede samenwerking met Jeugdzorg noodzakelijk is. Ook blijkt dat, ondanks het feit dat veel mannelijke slachtoffers van eergerelateerd geweld in hun eigen netwerk opvang kunnen regelen (wat extra eerschending voorkomt), er toch een gebrek is aan opvangplekken voor deze mannen. Verder is er in het bijzonder bij eergerelateerd geweld meer aandacht nodig voor de nazorg. In onze regio is tot op dit moment geen specifieke aandacht voor eergerelateerd geweld.

2.4 Tienermoeders

In de beleidsbrief “Beschermd en weerbaar” wordt ook de doelgroep tienermoeders als aandachtsgroep benoemd. De gemeente zal hier beleid op moeten ontwikkelen.

In Beverwijk zijn er gesprekken gaande over een opvang voor tienermoeders. Het RIBW is voornemens om een pand te huren waar mogelijk een vijftal woonunits kunnen worden gecreëerd, maar een en ander wordt nog met de Beverwijkse bestuurders afgestemd. Voor (jonge)moeders in de vrouwenopvang is er kinderopvang en opvoedingsondersteuning geboden. Verder is er geen specifiek aanbod voor tienermoeders in de veiligheidsregio Kennemerland. In het implementatieplan zal beschreven worden of het uitbreiden van de voorzieningen wenselijk en noodzakelijk is. Om deze afweging te maken zal er eerst meer zicht moeten zijn op de omvang van deze doelgroep.

2.5 Opvang slachtoffers van huiselijk geweld en vrouwenopvang

Als we het hebben over de opvang van slachtoffers van huiselijk geweld kan dat verschillende groepen betreffen, zoals ouderen of slachtoffers van eegerelateerd geweld. Maar de eerste gedachte gaat uit naar de vrouwen omdat deze groep de grootste is.

Er zijn specifiek voor de vrouwenopvang middelen beschikbaar voor de centrumgemeente. De centrumgemeente heeft ook de taak een bepaald aantal plaatsen in de vrouwenopvang te realiseren. Hoewel het hier dus maar om een onderdeel van het huiselijk geweldbeleid gaat, gaan verreweg de meeste middelen naar deze opvang. Voor Kennemerland is ruim 1,1 miljoen euro beschikbaar voor vrouwenopvang en ongeveer € 175.000,- voor het ASHG.

De woonvoorzieningen van de vrouwenopvang staan open voor vrouwen uit heel Nederland. Landelijke toegankelijkheid is wettelijk vastgelegd en noodzakelijk in verband met de veiligheid. Daarnaast biedt landelijke toegang ook de mogelijkheid om de capaciteit beter te benutten. De toegang tot het landelijke netwerk van opvang werd tot 1 januari 2008 voor de AM regio geregeld door de centrumgemeente Amsterdam, die deze verantwoordelijk heeft uitbesteed aan de vrouwenopvang in die gemeente. Voor Haarlemmermeer gaat dat vanaf 1 januari via Haarlem (die daarover afspraken heeft met de vrouwenopvang in Alkmaar).

De crisisopvang is bedoeld voor een onmiddellijke opvang in afwachting van een plaatsing in de vrouwenopvang. Een crisis van huiselijk geweld vindt echter vaak plaats in het weekeinde of 's avonds, als het steunpunt is gesloten. De politie moet slachtoffers direct kunnen plaatsen in een crisisopvang totdat de doorverwijzing naar het steunpunt huiselijk geweld en de vrouwenopvang plaats kan vinden.

De centrumgemeente Haarlem heeft een prestatieafpraak met het Rijk om 25 plaatsen (units) in de vrouwenopvang beschikbaar te hebben. Deze 25 units (één unit is een opvanggelegenheid voor één vrouw met haar eventuele kinderen) koopt Haarlem op dit moment in bij de Blijf Groep. 11 van deze 25 units bevinden zich in Haarlem en de overige 14 in IJmond. De bezettingsgraad van de units is 90%. De

Blijf Groep verzorgt op deze twee opvanglocaties ook de nodige ondersteuning (bijvoorbeeld maatschappelijk werk, kinderopvang etcetera) om de vrouwen (en het systeem rond deze vrouwen) zo goed mogelijk te equiperen op hun weg naar (hervonden) zelfredzaamheid. De centrumgemeente Haarlem ontvangt voor deze 25 opvangunits € 1.102.570,- via de brede doeluitkering. De kosten bedragen echter € 1.159.970,-. Dit tekort wordt nu opgevangen vanuit de gemeentemiddelen van Haarlem.

De politie Kennemerland heeft in 2007 afspraken gemaakt over de crisisopvang vanuit de gehele regio met de vrouwenopvang in Alkmaar. Deze afspraken gelden nu ook voor de inwoners uit Haarlemmermeer. Het is nog niet duidelijk of er ook voldoende plaatsen zijn in Alkmaar. Mocht de opvang daar vol zijn, dan kan de vrouwenopvang contact opnemen met de maatschappelijke opvang in Hoofddorp. In de loop van 2008 zullen de opvangmogelijkheden en het gebruik daarvan geëvalueerd worden.

2.6 De invoering van de wet Tijdelijk Huisverbod

De invoering van de wet Tijdelijk Huisverbod voor plegers van huiselijk geweld in januari 2009 stelt hoge eisen aan de inzet van de politie en de hulpverlening. Zowel de plegers als de slachtoffers moeten direct een passende behandeling krijgen als het tijdelijke huisverbod opgelegd wordt aan een pleger. Burgemeesters mogen een huisverbod opleggen bij een ernstig vermoeden of dreiging van huiselijk geweld. Het verbod houdt in dat plegers van huiselijk geweld tien dagen hun woning niet meer in mogen. Dit betekent dat er ook een opvangmogelijkheid voor de pleger moet zijn. Ook mogen (potentiele) plegers in die periode geen contact opnemen met de partner of de kinderen. Afhankelijk van de situatie, kan de burgemeester het huisverbod verlengen tot maximaal vier weken. Het huisverbod moet ervoor zorgen dat de situatie niet verder uit de hand loopt. Het zorgt voor een afkoelingsperiode waarin hulpverlening op gang kan komen. Voor de pleger van huiselijk geweld kan corrigerende hulpverlening worden gezocht. De invoering en uitvoering van het huisverbod vraagt om sluitende samenwerkingsafspraken tussen politie en zorginstanties. Vroegsignalering en optimale accurate zorg voor pleger, slachtoffer en eventuele getuigen (vaak kinderen) staan hierbij centraal waarbij de uitwisseling van de cliëntgegevens geen obstakel mag zijn. Dit betekent dat training en nascholing van zowel politie als andere betrokken beroepsgroepen essentieel is. Voor de uitvoering van de wet Tijdelijk Huisverbod in Kennemerland zal lering worden getrokken uit de uitkomsten van de pilots die eerder in het land zijn uitgevoerd.

De politie Kennemerland schat in dat het om minimaal 60 huisuitzettingen per jaar zal gaan. In de brief "Beschermd en weerbaar" wordt er gemeld dat er, vanwege de voorgenomen wet Tijdelijk Huisverbod, jaarlijks, dus ook in 2008 landelijk 2,6 miljoen structureel wordt uitgetrokken voor de hulpverlening aan zowel de slachtoffers als de daders na het opleggen van een huisverbod. De centrumgemeente Haarlem ontvangt hiervan, naar verwachting, 3,48% ofwel € 90.480,-. Het is op het moment van het verschijnen van deze notitie nog onduidelijk hoeveel middelen er beschikbaar komen voor de implementatie van de wet Tijdelijk Huisverbod.

Een werkgroep van ambtenaren en professionals in de regio bereid de introductie van de wet Tijdelijk Huisverbod voor. Zo stelt deze werkgroep een convenant op waarin de samenwerkingsafspraken, taken en verantwoordelijkheden van alle betrokken partijen helder is vastgelegd. De invoering van de wet betekent ook dat er 24-uurs crisisdienst beschikbaar moet zijn voor de eerste opvang van pleger, slachtoffers en getuigen. Deze crisisdienst zal via een aanbestedingsprocedure moeten worden belegd. Ook is het zaak om in 2008 te bepalen welke rol het ASGH heeft bij de uitvoering van de wet en zal een mandateringsbesluit moeten worden opgesteld dat, na invoering van de wet, door de 11 betrokken burgemeesters en een bevoegd vertegenwoordiger van de politie ondertekend dient te worden.

2.7 Wat is er verder al bereikt in de veiligheidsregio Kennemerland (exclusief Haarlemmermeer)?

Beleid

De regionaal-bestuurlijke inbedding van het beleidsterrein huiselijk geweld en de inbedding van de uitvoering liepen via het Bestuurlijk Overleg OGGZ Kennemerland (BOOK), een samenwerkingsverband van de bestuurders van ketenpartners. Het doel van het BOOK was onder andere gemeenschappelijke beleidsontwikkeling, structurele verankering van beleidsafspraken, facilitering van de uitvoering en toezicht op daadwerkelijke uitvoering van het beleid in de praktijk. Het secretariaat van het BOOK lag bij de GGD Kennemerland. Het is nog niet bekend hoe er een vervolg wordt gegeven aan dit overleg.

Verder is er het door de gemeente Haarlem voorgezeten Netwerk Huiselijk Geweld⁵, waarin de regionale ketenpartners op het terrein van huiselijk geweld streven naar gemeenschappelijk visie ontwikkeling en aanpak van huiselijk geweld en het uitwisselen van informatie.

Ketenaanpak

De infrastructuur voor een effectieve ketenaanpak van huiselijk geweld in de regio 'staat er' en een sluitende ketenaanpak is in ontwikkeling. In de afgelopen jaren heeft de projectgroep Huiselijk Geweld Midden-Kennemerland via werkgroepen een inhaalslag gemaakt om de aanpak van huiselijk geweld op hetzelfde niveau te krijgen als in Zuid-Kennemerland. De verwachting is dat de aanpak en infrastructuur van Midden-Kennemerland en van Zuid-Kennemerland in 2008 geheel op elkaar aansluiten. In 2009 is Haarlemmermeer qua aanpak en infrastructuur geïntegreerd in de veiligheidsregio Kennemerland.

Voor de aanpak van huiselijk geweld is er een meerjarig Convenant Strafrechtelijke Aanpak Huiselijk Geweld Arrondissement Haarlem afgesloten. Speerpunten van dit convenant zijn onder andere het aanmelden van slachtoffers en daders bij ketenpartners voor doelgroepgerichte hulpverlening en het terugdringen van het aantal technisch septs. De politie het Openbaar Ministerie (OM) en Reclassering hebben protocollen over de handswijze bij meldingen en aangiften van huiselijk geweld, vervolging van plegers en/of verwijzing. De protocollen worden jaarlijks

⁵ Naast regiogemeenten worden voor dit overleg o.a. Politie, Openbaar Ministerie, Jeugdzorg, Kontext, ASHG (onderdeel van Kontext), GGD, Slachtofferhulp, Brijder Verslavingszorg, de Waag, reclassering, MEE, Geestgronden en Thuiszorg IJmond uitgenodigd.

geëvalueerd en bijgesteld. In 2006 is op initiatief van het OM een overleg gestart om voor 2007 en 2008 specifieke ketendoelstellingen te formuleren. Daarnaast is er een casuïstiekoverleg straffketen waarin wordt afgestemd rond lopende cases en zijn er twee inhoudelijke casuïstiekoverleggen (één in Zuid-Kennemerland en één in Midden-Kennemerland). Het casuïstiekoverleg in Midden-Kennemerland is op dit moment slapende.

De Verwijsgids Huiselijk Geweld (met het hulp- en ondersteuningsaanbod) is onlangs geactualiseerd en breed verspreid. Lacunes in het aanbod zijn inmiddels opgevuld. Bijvoorbeeld: pleger- en daderpreventie, groepen voor daders volgens de 'terugvalpreventiemethode' en therapie onder 'drang' via De Waag en in samenwerking met de politie. Preventief is er ook een therapiegroep voor 'seksueel agressieve kinderen' bij het Kinder- en Jeugd Trauma Centrum gestart, evenals het groepsaanbod "Let op de kleintjes" voor kinderen die getuige zijn (geweest) van huiselijk geweld. Verder zijn er nu ook verwerkingsgroepen voor vrouwen die mishandeld zijn.

Er is een samenwerkingsprotocol tussen AMK en ASHG Kennemerland gesloten. Dit protocol heeft tot doel verdere samenwerking aan te gaan, zodat de hulpverlening aan gezinnen waarin huiselijk geweld plaats heeft gevonden, verbetert. Bovendien is in opdracht van de provincie Noord-Holland het protocol kindermishandeling en een routekaart ontwikkeld. Op het punt van deskundigheidsbevordering wordt al lange tijd veel gedaan met cursussen aan beroepsbeoefenaren.

Met subsidie van de provincie Noord-Holland is het project Aanpak ouderenmishandeling in Midden- en Zuid-Kennemerland van start gegaan. Sinds 2007 bestaat er naast twee consultatie-netwerken een platform ouderenmishandeling waarin de organisaties vertegenwoordigd zijn die participeren in de consultatienetwerken.

In Kennemerland functioneert het alarmeringssysteem Aware (Abused Women's Active Response Emergency). Via dit alarmsysteem, thuis geïnstalleerd, kunnen vrouwen en mannen (en kinderen) die het risico lopen opnieuw slachtoffer te worden van huiselijk geweld, met één druk op de knop de politie waarschuwen. De coördinatie ligt bij de Vrouwenopvang en er is nauwe samenwerking met de politie, het Openbaar Ministerie en het bedrijf dat het alarmsysteem verzorgt. Het aantal aanvragen van dit Aware-systeem is in 2008 drastisch gestegen. Vanuit zowel de vrouwenopvang als de politie bestaat de wens voor uitbreiding van ondersteuning aan Aware-klanten.

3 Een blik op de toekomst: Het beleid 2008-2011

3.1 Visie en missie

De centrumgemeente is eerstverantwoordelijke voor de (gelden voor de) vrouwenopvang en voor het Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld (ASHG) en heeft vanuit die verantwoordelijkheid ook de taak om als trekker te fungeren van regionale samenwerking. Haarlem, als centrumgemeente voor Veiligheidsregio Kennemerland, neemt deze verantwoordelijkheid ten volle op zich.

Alle gemeenten samen – centrumgemeenten zowel als regiogemeenten, grote als kleine gemeenten – hebben de volgende taken waar het gaat om concretisering van de politiek-bestuurlijke en ambtelijke (beleids)regisseursrol met betrekking tot huiselijk geweld:

- De gemeente brengt alle betrokken partijen bij elkaar;
- De gemeente stroomlijnt informatievoorziening en communicatie;
- Taak van de gemeente is om de verschillende belangen van de diverse partners te onderkennen en te benoemen, alsmede om vervolgens overeenstemming te zoeken op de gedeelde belangen;
- De gemeente richt zich op afstemming van beleid tussen partijen en uitvoering;
- De gemeente stuurt op gemaakte afspraken;
- De gemeente neemt het initiatief voor de evaluatie en de monitoring van de beleidsvorming en –uitvoering;

Verantwoordelijkheden, bevoegdheden en taken van de centrumgemeente en de regiogemeenten worden in het implementatieplan nader uitgewerkt.

Visie

Geweld achter de voordeur is niet acceptabel. De inzet van het beleid van Haarlem en regiogemeenten is daarom huiselijk geweld te voorkómen en als het zich toch voordoet, direct in te grijpen en het te doen stoppen.

Missie

De regio Kennemerland gaat huiselijk geweld effectief bestrijden middels een integrale, regionale systeemgerichte aanpak. We nemen als (regio)gemeenten de verantwoordelijkheid voor het scheppen van de nodige randvoorwaarden die een adequate preventie en aanpak van huiselijk geweld mogelijk maken. Omdat het realiseren van de missie alleen mogelijk is met de inbreng van een groot aantal partners - professionals, vrijwilligers en burgers - investeren we ook intensief in draagvlak en samenwerking.

Wát we willen bereiken, is:

- Slachtoffers, plegers en getuigen van huiselijk geweld worden direct en op adequate wijze geholpen. Hierbij is het doel om signalen van (dreigend) huiselijk geweld in een zo vroeg mogelijk stadium op te pakken.
- Slachtoffers, plegers en getuigen van huiselijk geweld zoeken eerder hulp en begeleiding.
- Slachtoffers, plegers en getuigen van huiselijk geweld weten waar ze hulp kunnen krijgen.

Dit willen we bereiken door:

1. **Meer en betere vroege signalering van huiselijk geweld:** Het voorkómen van escalatie van problematiek en/of beginnende geweldpleging door in een vroeg stadium het probleem te onderkennen en hulp te bieden. Partners hierbij zijn onder andere: scholen, huisartsen, wijkpolitie, verenigingen, thuiszorg, peuterspeelzalen, verloskundigen, maatschappelijk werk, kerk/moskee, GGD, welzijnswerk, hulpverlening, de naaste omgeving van risicogezinnen.
2. **Een adequate (keten)aanpak:** Het direct stoppen van actueel geweld, het voorkomen van recidive door betere nazorg, het kunnen aanbieden van eerste opvang, advies en systeemgerichte hulpverlening. Partners hierbij zijn: politie, justitie, reclassering, slachtofferhulp, hulpverlening, ASHG, AMK, GGD, Vrouwenopvang en de advocatuur.
3. **Optimale samenwerking** tussen de regiogemeenten onderling, tussen de ketenpartners onderling en tussen gemeenten en ketenpartners.

Hóe we preventie, signalering en aanpak (laten) uitvoeren, is:

Middels een integrale aanpak – ketenaanpak, ketenregie en casemanagement

Een effectieve aanpak van huiselijk geweld vereist een integrale benadering waarin de hulp aan de verschillende personen binnen het gezinssysteem door verschillende organisaties goed wordt georganiseerd, op elkaar afgestemd en gecoördineerd. Ketenregie en casemanagement zijn noodzakelijke functies hiervoor.

Middels voorlichting en hulp op maat

Voor preventie en hulpverlening geldt dat uiteenlopende cliëntengroepen moeten worden bereikt en bediend. Een strikt doelgroepenbeleid is ongewenst, omdat daarbij kunstmatige schotten ontstaan tussen verschillende groepen; een strikt generiek beleid is ongewenst omdat daarin te weinig oog is voor verschillen in behoeften, mogelijkheden, belemmeringen en achtergronden van diverse slachtoffer en plegercategorieën. Wij kiezen voor een integraal beleid huiselijk geweld waarin aandacht is voor de verschillen tussen groepen en waarin ruimte is voor specifiek aanbod als dit nodig is. Voor bepaalde groepen, zoals kinderen als slachtoffer, kinderen als getuige, jongeren als dader en als slachtoffer, ouderen als dader en als slachtoffer, slachtoffers en daders met een verstandelijke handicap, niet-westerse slachtoffers en daders, zijn bijvoorbeeld specifieke hulptrajecten, -programma's en -modules nodig.

Voor bepaalde groepen, zoals ouderen en allochtonen, is het daarnaast nodig om niet te wachten op een hulpvraag, maar de burgers/cliënten op te zoeken.

Middels een systeembenadering

Bij huiselijk geweld gaat het om geweld in veelal duurzame relaties, waarbij daders en slachtoffers zich vaak – ondanks het geweld – nauw met elkaar verbonden voelen. Dat betekent dat het systeem als geheel (gezin, partnerrelatie, familie in het geval van eengerelateerd geweld) behandeld moet worden. Met andere woorden: er is een systeembenadering nodig om het probleem structureel op te lossen.

In de volgende paragraaf worden de vier doelen ('wat willen we bereiken') uitgewerkt in vijf concrete resultaten.

3.2 Beoogde resultaten 2008-2011

Resultaten op beleidsniveau (randvoorwaarden):

1. Alle gemeenten conformeren zich, middels het vaststellen van voorliggende startnotitie en bijbehorend implementatieplan, aan het integrale regionale huiselijk geweldbeleid en participeren in de beleidsontwikkeling en -uitvoering. Verantwoordelijkheden, bevoegdheden en taken van de centrumgemeente en de regiogemeenten zijn helder omschreven.
2. De informatievoorziening van de ketenpartners naar de gemeenten en vice versa is goed geregeld, zodat de gemeenten hun regie- en monitorfunctie adequaat kunnen uitvoeren en de ketenpartners hun taak optimaal kunnen uitvoeren. Dit vereist een goede registratie binnen de organisaties zelf en de gezamenlijke registratie en uitwisseling via het informatieknooppunt dat momenteel op landelijk niveau ontwikkeld wordt.
3. Het huiselijk geweldbeleid is tussen 2008 en 2011 effectiever geworden (hetgeen moet blijken uit feiten en cijfers: een stijging van het aantal eerste en een daling van het aantal herhaalde meldingen (recidive) bij politie en ASHG in 2008, 2009 en 2010 tegen over de aantallen in het ijkjaar 2006 en uit de interpretatie van deze cijfers). Tenslotte willen we een stijging van het aantal gevallen waarbij het geweld is gestopt na vier maanden.

Resultaten op uitvoerend niveau (ketenaanpak):

4. De ketenaanpak is aantoonbaar effectiever geworden in de periode 2008 – 2011 (hetgeen moet blijken uit cijfers en feiten: aantallen meldingen, aangiften, herhaalde aangiften, eerste contacten, vervolcontacten, interventies, resultaten van interventies, recidive, mate van tevredenheid van cliënten over de verleende hulp).
5. Preventie en signalering van huiselijk geweld zijn aantoonbaar effectiever geworden in de periode 2008-2011 (wat moet blijken uit cijfers en feiten die aangeleverd worden door relevante organisaties zoals de GGD).

In het volgende hoofdstuk worden de resultaten verder uitgewerkt in een globaal stappenplan.

3.3 De financiën

De financiering van de aanpak van huiselijk geweld in de regio Zuid- en Midden-Kennemerland is tot nu toe vanuit Haarlem geregeld. Met middelen van het rijk uit de Brede Doeluitkering Sociaal (DDU Sociaal) en uit de tijdelijke stimuleringsregeling ASHG zijn projecten gefinancierd zoals deskundigheidstrainingen en voorlichtings- en publiekscampagnes en is de exploitatie van het Advies- en steunpunt huiselijk geweld (ASHG) bekostigd.

Vanaf 1 januari 2008 zijn daar de middelen voor Haarlemmermeer bijgekomen. Dit betekent een verhoging van de doeluitkering VO van Haarlem met € 113.507,- Daar tegenover staat dat Haarlemmermeer voor 2008 al lopende verplichtingen heeft van ongeveer € 50.000,- voor de financiering van het ASHG van de AM regio en de ingekochte diensten van de Vrouwen Opvang Amsterdam.

In maart 2009 zal, in het implementatieplan, een transparante opgave worden gemaakt voor de besteding en bijbehorende prestatieafspraken van de (extra) middelen die centrumgemeente Haarlem in het najaar van 2008 ontvangt in het kader van “Beschermd en weerbaar” en de invoering van de wet Tijdelijk Huisverbod. Ook is dan bekeken of de kwaliteit en kwantiteit van het huidige pakket aan ingekochte voorzieningen (zoals het ASHG) nog voldoen aan de ambities en doelstellingen van de regio. Taken en verantwoordelijkheden van regiogemeenten en centrumgemeente zijn in het implementatieplan helder omschreven, evenals de eventuele personele en financiële consequenties van deze taakverdeling.

Om inzicht te krijgen in huidige uitgaven van centrumgemeente Haarlem verwijs ik u naar bijlage 1. Het gaat om een opgave voor 2008. De eventuele extra middelen vanuit “Beschermd en weerbaar” zijn hierin niet meegenomen. Deze zijn immers nu nog niet zeker.

Door de extra middelen die het ministerie van VWS beschikbaar stelt is het zeer onwaarschijnlijk dat gemeenten voor 2009 middelen zouden moeten reserveren voor de uitvoering van het implementatieplan “Een vuist tegen huiselijk geweld”. Afhankelijk van de gestelde ambities in het implementatieplan, zou er voor 2010 en 2011, wel een financieel beroep gedaan kunnen worden op zowel regiogemeenten als centrumgemeente. Mocht dit inderdaad in de toekomst nodig zijn dan is het voorstel om een verdeelsleutel te hanteren gebaseerd op inwoneraantal.

Hieronder treft u een overzicht aan van de verwachte extra middelen:

Vanaf het najaar van 2008 wordt jaarlijks structureel € 476.760,- toegevoegd aan de specifieke uitkering vrouwenopvang van de centrumgemeente Haarlem vanuit het ministerie van VWS vanuit het actieprogramma “Beschermd en weerbaar”. Deze middelen komen dus bovenop de middelen die centrumgemeente Haarlem reeds ontvangt voor vrouwenopvang in de BDU Sociaal.

De berichtgeving vanuit het ministerie over de extra middelen “Beschermd en weerbaar” vond echter pas plaats in juni 2008. Het implementatieplan moet derhalve meer inzicht geven in de besteding van dit extra geld.

Vanuit het ministerie is echter wel aangegeven dat het extra geld uitsluitend voor de volgende zaken kan worden ingezet:

- Extra capaciteit voor de vrouwenopvang (maximaal € 59.160,-);
- Versterking van het Steunpunt Huiselijk geweld. Hierbij kan het gaan om het verbeteren van toegankelijkheid en bereikbaarheid, verbeteren van hun preventie- en laagdrempelig hulpverleningsaanbod en het versterken van hun coördinerende rol in de (veiligheids-en hulpverlenings)keten. Ook kan worden geïnvesteerd in de (totstandkoming van) crisisinterventieteams en daderopvang, mede op het oog op de voorgenomen wet Tijdelijk Huisverbod (maximaal € 382.800,-);
- Opvang en hulp aan tienermoeders (maximaal € 34.800,-).

Verder wordt er in de brief “Beschermd en weerbaar” gemeld dat er, vanwege de voorgenomen wet Tijdelijk Huisverbod, ook in het najaar van 2008, landelijk 2,6 miljoen euro structureel wordt uitgetrokken voor de hulpverlening aan zowel slachtoffers als daders na het opleggen van het huisverbod. Ook deze middelen worden toegevoegd aan de specifieke uitkering vrouwenopvang, volgens een vastgestelde verdeelsleutel. De centrumgemeente Haarlem ontvangt zodra de wet in werking is getreden 3,48% ofwel € 90.480,-. Nu de invoering van de wet is uitgesteld tot januari 2009 is onduidelijk of dit geld nog in 2008 beschikbaar komt.

Het rijk gaat middelen voor ondersteunende begeleiding (met psychosociale grondslag) overhevelen naar de gemeenten.

Hoewel er nog geen definitieve besluiten zijn genomen, meldt de Tweede Kamer het volgende:

Ondersteunende begeleiding algemeen op psychosociale grondslag gaat met name om instellingen voor maatschappelijke opvang, vrouwenopvang of thuiszorginstellingen in geval van ernstig ontregelde gezinnen. Op basis van de beschikbare gegevens hebben VWS en de VNG in een bestuurlijk overleg de volgende afspraken gemaakt over de overheveling en verdeling per 1 januari 2009 van alle compensatiemiddelen die gemoeid zijn met het schrappen van de psychosociale grondslag voor de functie ondersteunende begeleiding algemeen (OB-a):

- € 30 miljoen naar specifieke uitkering maatschappelijke opvang/OGGZ en verslavingsbeleid (€ 337.790,- voor centrumgemeente Haarlem);
- € 6 miljoen naar specifieke uitkering vrouwenopvang (€ 68.919,- voor centrumgemeente Haarlem);
- € 17 miljoen naar het gemeentefonds voor de begeleiding van andere groepen zoals ontregelde gezinnen.

De gemeente Haarlem heeft in april 2008 een subsidieaanvraag ingediend bij de provincie Noord-Holland waarin gevraagd wordt om middelen (€ 130.000,-) om op krachtige wijze invulling te geven aan het regionaal beleid rondom huiselijk geweld door het aanstellen van een onafhankelijke Begeleider Regionale Samenwerking. In oktober 2008 verwachten we informatie over een eventuele toekenning van de

subsidie. De gemeente Haarlem heeft, bij toekenning van de subsidie door de provincie, een cofinanciering van € 65.000,- toegezegd.

4 Stappenplan

In het vorige hoofdstuk is een visie en missie geformuleerd en wordt omschreven welke resultaten we in de veiligheidsregio Kennemerland in de periode 2008-2011 willen bereiken in de strijd tegen huiselijk geweld. Ook is eerder gemeld dat in maart 2009 een uitgewerkt implementatieplan zal verschijnen. Vooruitlopend op dit implementatieplan worden in dit hoofdstuk de globale stappen beschreven die gezet moeten worden om de ambitieus gestelde resultaten te behalen.

4.1 Stappenplan op hoofdlijnen

Hieronder volgen per doelstelling de belangrijkste activiteiten (prioriteiten)⁶:

1. **Resultaat:** Alle gemeenten conformeren zich aan het integrale regionale huiselijk geweldbeleid en participeren in de beleidsontwikkeling en -uitvoering.
Stappen:
 - a. Uiterlijk op 1 november 2008 stellen alle gemeenten in de veiligheidsregio Kennemerland voorliggende regionale startnotitie huiselijk geweldbeleid (beleidsvisie 2008-2011) vast.
 - b. De startnotitie wordt nader uitgewerkt in een implementatieplan en financieringsplan. Dit plan wordt uiterlijk in maart 2009 vastgesteld.
 - c. Alle regiogemeenten maken ambtelijke capaciteit en middelen (indien nodig) vrij voor de uitvoering van het regionale huiselijk geweldbeleid.
 - d. Alle regiogemeenten stemmen het regionale huiselijk geweldbeleid af op de eigen lokale situatie en geven vorm aan hun regietaak. Deze worden helder omschreven.
 - e. Haarlem neemt de verantwoordelijkheid op zich om een adequate regionale bestuurlijke en ambtelijke overlegstructuur te ontwikkelen en in stand te houden. Daarbij wordt uiteraard uitgegaan van de huidige structuren, mits deze voldoende effectief zijn.
 - f. Haarlem heeft de taak regionaal overzicht te hebben van de aard en de omvang van huiselijk geweld, aan de hand van gegevens van het ASHG, de politie Kennemerland, de gezondheidsenquête van de GGD en de gemeentelijke monitor over veiligheid en leefbaarheid.
 - g. Haarlem en de regiogemeenten maken bindende afspraken over de taken en verantwoordelijkheden van elke gemeente, over informatie-uitwisseling, over afstemming van regionaal en lokaal beleid en over gezamenlijke beleidsontwikkeling en –evaluatie.
 - h. Haarlem en de regiogemeenten maken bindende afspraken met elkaar over voorlichting/preventie, deskundigheidsbevordering en de aanpak van huiselijk geweld door de ketenpartners.

⁶ De lijst activiteiten is dus niet volledig. De andere activiteiten staan in convenanten, jaarplannen van het ASHG en de andere ketenpartners e.d.

- j. Haarlem en de regiogemeenten maken bindende afspraken over de positionering, dienstverlening en financiering van de ASHG's vanaf 2009.
 - k. Uiterlijk op 31 december 2008 is duidelijk hoe de gemeente Haarlemmermeer zich aansluit bij dit plan van aanpak.
 - l. RAAK-Aanpak en huiselijk geweld afgestemd en indien mogelijk geïntegreerd.
- 2. Resultaat:** De informatievoorziening van de ketenpartners naar de gemeenten en vice versa is goed geregeld, zodat de gemeenten hun regie- en monitorfunctie adequaat kunnen uitvoeren en de ketenpartners hun taak optimaal kunnen uitvoeren.
- Stappen:**
- a. De regiogemeenten gaan bewerkstelligen dat elke professionele organisatie die in de hulpverlenings- en de strafrechtketen functioneert, huiselijk geweld registreert en de gegevens opneemt in het jaarverslag.
 - b. De regiogemeenten spannen zich in om de aanpak van huiselijk geweld in het beleidsplan opgenomen te krijgen van alle professionele organisaties die in de keten functioneren.
 - c. De regiogemeenten maken afspraken met de ketenpartners over de wederzijdse informatievoorziening (welke informatie, wanneer aan te leveren, op welke manier aan te leveren).
 - d. De regiogemeenten maken prestatieafspraken met de ketenpartners waarin de effectiviteit van interventies door de samenwerkende ketenpartners in de opvang centraal staat. Het streven is om vrouwen in opvang (en haar kinderen) zo spoedig mogelijk te equiperen naar (hervonden) zelfstandigheid.
- 3 Resultaat:** Het huiselijk geweldbeleid is tussen 2008 en 2011 effectiever geworden.
- Stappen:**
- a. In 2011 wordt de uitvoering van deze regionale beleidsvisie geëvalueerd aan de hand van cijfers en feiten, namelijk uit de aantallen eerste en herhaalde meldingen bij de politie en het ASHG in 2008, 2009 en 2010 tegenover de aantallen in het ijkjaar 2006 en de interpretatie van de cijfers. Halverwege deze periode wordt een tussenevaluatie uitgevoerd.
 - b. Het aantal tienermoeders in de regio Kennemerland wordt in 2009 in kaart gebracht. In 2011 zal een vervolgmeting worden uitgevoerd. Actieve voorlichting zou een daling van het aantal tienermoeders moeten laten zien.
 - c. Snellere maar goed begeleide uitstroom uit de opvang naar andere vormen van (begeleid) wonen om vrouwen (en haar kinderen) zo spoedig mogelijk weer zelfstandig te laten functioneren.
- 4. Resultaat:** De ketenaanpak is aantoonbaar effectiever geworden in de periode 2008-2011.
- Stappen:**
- a. Het voortbestaan van het ASHG met ingang van 1 januari 2009 zal worden geborgd door een structurele, toereikende financiering.

- b. Samenwerking of fusie tussen de Steunpunten Huiselijk geweld in de veiligheidsregio dient nader te worden uitgewerkt.
- c. Teneinde de ketenaanpak effectiever te maken, wordt de positie van het ASHG als ketenregisseur zorg versterkt, de bereikbaarheid van het ASHG stap voor stap vergroot tot 24-uurs bereikbaarheid en de dienstverlening verbeterd.
- c. Haarlem zal, met behulp van de regiogemeenten, zich inspannen om te komen tot één ketenregisseur voor zowel het zorgnetwerk als de strafrechtelijke keten en tot die tijd de afstemming tussen de twee ketens/ketenregisseurs verbeteren.
- d. Haarlem zal, met behulp van de regiogemeenten, zich ervoor inspannen dat systematisch een casemanager wordt aangewezen als de casus dat vereist. Deze casemanager coördineert de aanpak en de hulp rond een cliëntsysteem van begin tot eind.
- e. Haarlem draagt zorg voor een goede structuur waarin lacunes in het regionale hulpaanbod en knelpunten in de ketensamenwerking tijdig worden gesignaleerd, oplossingen worden aangedragen en de nodige maatregelen worden doorgevoerd.
- f. Haarlem zal, met behulp van de regiogemeenten en het ASHG, zich inspannen om te komen tot een integrale ketenbenadering van huiselijk geweld, met het cliëntsysteem als middelpunt.
- g. Haarlem laat het ASHG een deskundigheidsbevorderingsplan maken dat voorziet in (meer) voorlichting aan leerkrachten, huisartsen, eerstehulp personeel, schoolartsen, thuishulpen, geestelijk verzorgers, verloskundigen, kraamhulpen, leid(st)ers peuterspeelzalen en kinderdagverblijven en eventuele andere signaleerders in de regio.
- h. Haarlem zal, met behulp van de regiogemeenten en de ketenpartners, de regio voorbereiden op een goede invoering van de wet Tijdelijk Huisverbod per januari 2009.
- i. Om te kunnen meten of de ketenaanpak inderdaad effectiever is geworden in de periode tussen 2008 en 2011, zijn betrouwbare kwantitatieve en kwalitatieve gegevens nodig. Daarom zullen de regiogemeenten zich inspannen voor een goede registratie van meldingen, aangiften, herhaalde aangiften, eerste contacten, vervolcontacten, interventies, resultaten van interventies, recidive, mate van tevredenheid van cliënten over de verleende hulp etc.

5. **Resultaat:** Preventie en signalering van huiselijk geweld zijn aantoonbaar effectiever geworden in de periode 2008–2011.

Stappen:

- a. Uitvoering van de wet op het tijdelijk huisverbod in de regio Kennemerland, volgend op de wettelijk invoering, inclusief opvangmogelijkheden voor de pleger. Door het opleggen van een tijdelijk huisverbod kan al in een dreigende situatie van huiselijk geweld worden ingegrepen.
- b. Teneinde te komen tot effectievere preventie en signalering van huiselijk geweld, wordt extra aandacht besteed aan het informeren en voorlichten van burgers (preventie) en aan het voorlichten van professionals over het signaleren van (dreigend) huiselijk geweld. Hierbij wordt specifiek aandacht besteed aan deskundigheidsbevordering en voorlichting over vrouwelijke genitale verminking en over eerge relateerd geweld.
- c. Om te kunnen vaststellen of preventie en signalering inderdaad effectiever zijn geworden in de periode tussen 2008 en 2011, zijn betrouwbare kwantitatieve en kwalitatieve gegevens nodig en uniformiteit in registratie bij de diverse ketenpartners. Haarlem zal voor de verzameling van deze gegevens en eventueel een aanvullende meting in samenwerking met de GGD een plan (laten) ontwikkelen.
- d. Jongeren (zowel jongens als meiden) worden actief geïnformeerd over het voorkomen van een ongewenste zwangerschap. Professionals worden beter voorgelicht over de opvangmogelijkheden en andere ondersteuningsaanbod voor tienermoeders

Bijlage 1: Overzicht uitgaven en inkomsten in 2008

In onderstaand kader treft u een overzicht aan van alle inkomsten en uitgaven in 2008 zonder de extra middelen vanuit “Beschermd en weerbaar”, Wet Tijdelijk Huisverbod etc.

In het tweede kader is een globaal overzicht opgenomen van de extra middelen die centrumgemeente Haarlem verwacht in het najaar van 2008. Deze inkomsten zijn nog onzeker. De besteding van de extra middelen wordt verder uitgewerkt in het implementatieplan dat in het eerste kwartaal van 2009 verschijnt.

Uitgaven 2008:	
Vrouwenopvang 25 units (wooneenheden) Haarlem en IJmond: OVA 2008 ⁷ -	€ 1.159.970,- PM
Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld (Kennemerland)	€ 122.000,-
Advies- en Steunpunt Huiselijk geweld Haarlemmermeer:	€ 50.000,-
Totaal	€ 1.331.970,-
Inkomsten vanuit het Rijk 2008:	
Brede Doeluitkering (inclusief Haarlemmermeer)	€ 1.219.453,-
GSB III	€ 122.000,-
OVA 2008	PM
Totaal	€ 1.341.453,-

Nog te verwachten inkomsten in het najaar van 2008	
Subsidie Provincie Noord Holland ⁸	€ 130.000,-
Wet Tijdelijk Huisverbod ⁹	€ 90.480,-
Extra middelen “Beschermd en Weerbaar” 2008	€ 476.760,-

⁷ Voor 2008 verwachten we een prijscorrectie voor loonuitgaven. Deze wordt jaarlijks direct doorgesluisd door de gemeente naar de uitvoerende instelling

⁸ In oktober 2008 verwacht centrumgemeente Haarlem een beschikking of afwijzing van de Provincie Noord Holland. In de subsidieaanvraag heeft Haarlem een cofinanciering van € 65.000,- euro toegezegd.

⁹ Alleen te ontvangen bij inwerkingtreding van wet Tijdelijk Huisverbod in 2008

RAADSSTUK

Onderwerp: Startnotitie Huiselijk Geweld in de veiligheidsregio Kennemerland 2008-2011 “Een vuist tegen huiselijk geweld”

Inleiding

De bijgevoegde startnotitie is enerzijds bedoeld om u inzicht te geven in het huidige beleid ten aanzien van huiselijk geweld in de veiligheidsregio Kennemerland en informeert u daarnaast over de landelijke en regionale ontwikkelingen.

Anderzijds is de startnotitie kaderstellend; er wordt een regionale visie en een missie ten aanzien van huiselijk geweld geformuleerd. Ook worden beoogde resultaten voor de periode 2008-2011 geformuleerd voor de veiligheidsregio Kennemerland.

In de bijlage bevindt zich de startnotitie huiselijk geweld in de veiligheidsregio Kennemerland 2008-2011: “Een vuist tegen huiselijk geweld”, opgesteld door een regionale werkgroep waarin alle regiogemeenten van de veiligheidsregio Kennemerland vertegenwoordigd waren. De belangrijkste ketenpartners zijn ook geconsulteerd.

Deze notitie zal tegelijkertijd ter besluitvorming worden voorgelegd aan de raden van de volgende (regio)gemeenten: Haarlem, Haarlemmermeer, Zandvoort, Bennebroek, Bloemendaal, Heemstede, Beverwijk, Heemskerk, Velsen, Uitgeest, Haarlemmerliede en Spaarnwoude.

Voorstel aan de raad

- Het college stelt de raad voor de startnotitie huiselijk geweld in de veiligheidsregio Kennemerland 2008-2011 “Een vuist tegen huiselijk geweld” vast te stellen.
- Stemt in met een reservering van 476.760,- euro (rijks gelden) voor voor het uitvoeren van een plan van aanpak huiselijk geweld in de veiligheidsregio Kennemerland (kostenplaats.....)

Beoogd resultaat

De regio Kennemerland gaat huiselijk geweld effectief bestrijden middels een integrale, regionale systeemgerichte aanpak.

- Slachtoffers, plegers en getuigen van huiselijk geweld worden direct en op adequate wijze geholpen. Hierbij is het doel om signalen van (dreigend) huiselijk geweld in een zo vroeg mogelijk stadium op te pakken;
- Slachtoffers, plegers en getuigen van huiselijk geweld zoeken eerder hulp en begeleiding.
- Slachtoffers, plegers en getuigen van huiselijk geweld weten waar ze hulp kunnen krijgen.

Argumenten

- Het ministerie van VWS introduceerde in december 2007 het actieprogramma “Beschermd en weerbaar, intensivering van de opvang en hulp bij geweld in afhankelijkheidsrelaties”.
- Het actieprogramma “Beschermd en weerbaar” en de extra middelen die hiermee gepaard gaan, maar ook bijvoorbeeld de invoering van de wet Tijdelijk Huisverbod per 2009, creëren momentum voor het herijken van

beleid om huiselijk geweld tegen te gaan en de banden in de regio aan te trekken.

- 2008 zal een overgangsjaar zijn waarin regionale ambities zullen worden geformuleerd en het huidige beleid en voorzieningen zullen worden geëvalueerd.

Kantttekeningen

De startnotitie huiselijk geweld beschrijft slechts de globale stappen die gezet moeten worden om de (ambitieuze) resultaten te bereiken.

Het implementatieplan daarentegen dat (in maart 2009) op deze startnotitie volgt, zal een specifiekere (en SMART) uitgewerkt regionaal plan laten zien, inclusief heldere financiële paragraaf waarin duidelijk wordt waaraan de extra middelen die Haarlem als centrumgemeente in het kader van het actieprogramma “Beschermd en Weerbaar” van het ministerie van VWS ontvangt zullen worden besteed.

Uitvoering

De kosten

- Vanaf het najaar van 2008 wordt jaarlijks structureel € 476.760,- toegevoegd aan de specifieke uitkering vrouwenopvang van de centrumgemeente Haarlem vanuit het ministerie van VWS vanuit het actieprogramma “Beschermd en weerbaar”. Deze middelen komen dus bovenop de middelen die centrumgemeente Haarlem reeds ontvangt voor vrouwenopvang in de BDU Sociaal.
- Deze extra middelen kunnen uitsluitend voor de volgende zaken kan worden ingezet:
 - Extra capaciteit voor de vrouwenopvang (maximaal € 59.160,-);
 - Versterking van het Steunpunt Huiselijk geweld (maximaal € 382.800,-);
 - Opvang en hulp aan tienermoeders (maximaal € 34.800,-).
- Door de extra middelen die het ministerie van VWS beschikbaar stelt, hoeft Haarlem voor 2009 geen extra middelen te reserveren voor de uitvoering van het implementatieplan “Een vuist tegen huiselijk geweld”.
- In maart 2009 zullen de regionale ambities en doelstellingen verder zijn uitgewerkt in een, regionaal gedragen, implementatieplan.
- Afhankelijk van de gestelde ambities in het implementatieplan, zou er voor 2010 en 2011, wel een financieel beroep gedaan kunnen worden op zowel regiogemeenten als centrumgemeente Haarlem. Mocht dit inderdaad in de toekomst nodig zijn dan wordt een verdeelsleutel op basis van inwoneraantal gehanteerd.

Tijdsplanning

- Vaststellen regionale startnotitie huiselijk geweldbeleid	1-11-2008
- Vaststellen implementatie- en financieringsplan	1- 3 -2009
- Tussentijdse evaluatie resultaten	1- 1 -2010
- Evaluatie	1- 1 -2012

Bijlagen

1 bijlage: De startnotitie Huiselijk Geweld in de veiligheidsregio Kennemerland 2008- 2011 “Een vuist tegen huiselijk geweld”.

Raadsbesluit

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders

Besluit:

1. De startnotitie huiselijk geweld in de veiligheidregio Kennemerland “Een vuist tegen huiselijk geweld” vast te stellen.
2. Stemt in met een reservering van 476.760,- euro (Rijksgelden) voor voor het uitvoeren van een plan van aanpak huiselijk geweld in de veiligheidsregio Kennemerland (kostenplaats.....)
3. De betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit; de media krijgen een persbericht

Gedaan in de vergadering van (in te vullen door de griffie)

De griffier

De voorzitter